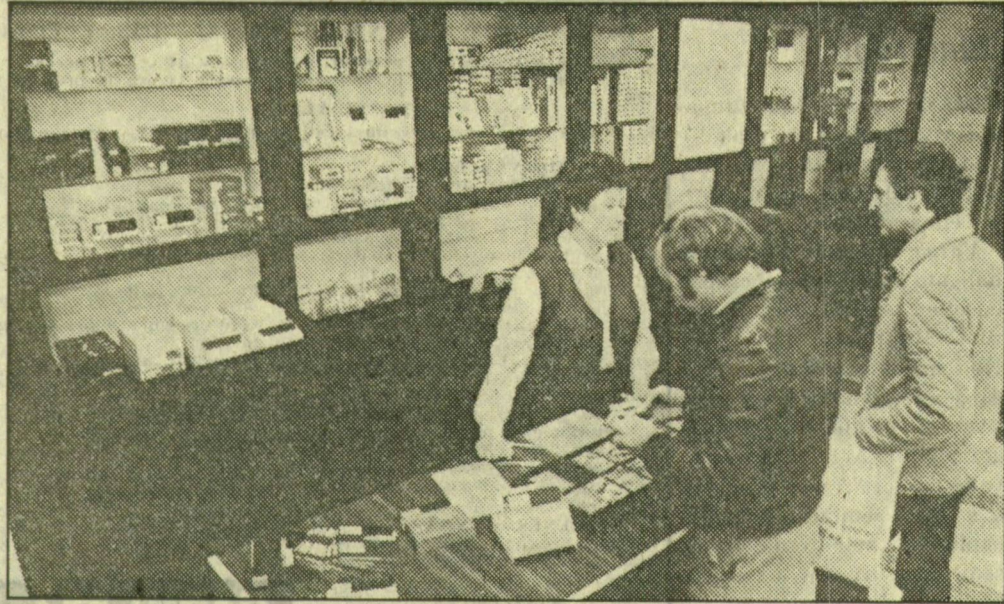

ÁSZ-üzlet nyílt Szegeden

Nem tévedés. Nem a sakk és a kártya alapfogalmait keverte össze a címet adó újságíró. Az ÁSZ mozaikszó mögött egy éppen most alakuló országos boltlánc rejti. Az Apisz és a Számalk fogott össze több bolt alapítására. Tegnap, csütörtökön délelőtt 10 órakor Szegeden, az Oskola utcában, a volt papír-, írószert- és filatéliai bolt helyén nyitották meg negyedik üzletüket. A vevők itt a budapesti, győri és debreceni ÁSZ-árusítóhelyekhez hasonló berendezést és árukészletet találhatnak.

Szegeden a nyitókészlet három és fél millió forint. Főként a számítástechnikához szükséges adathordozókat, festékszalagokat, programokat, szakkönyveket árusítanak. Állítják, hogy nagy lesz — legalábbis egyelőre — az árkülönbség a szomszédos bizományi áruházban árusított, hasonló minőségű floppyk és az új bolt adattárai között. Az ÁSZ előnye, hogy ezekből a termékekből nagytételű megrendeléseket tud feladni, míg a BAV egyedi felvásárlás útján beszerzett árukat kínál, ezért az ÁSZ most az olcsóbb.

Környezet '85

4. Hosszú távú ideiglenesség?

Elmulóban van a hivatásos környezetvédők és a hivatásos környezetkárosítók boldog békeideje, amikor mindenki tette a dolgát, amolyan büntetgetünk-büntetőgetünk, szennyezgetünk-szennyezgetünk féle szörnyű állapotban leledzett a közös ügy, miután a hatóság egyre következetesebben alkalmazza a progresszív, növekvő arányú bírságokat. Szegedi Szalámgár és Hűsömbör hódmezővásárhelyi telepénél például egyik évről a másikra ötszörös szorzót alkalmaztak a csatornaszennyezés büntetésére. Ez ugyan azt a kérdést is sugallja, vajon ösztörte több szennyel bocsátott ki az üzem, mint amikor a bíróság változása alapján látványos javulást híhetünk. Az összeg 1982-ről 1983-ra, a tizenhatmillió fölötti értékről kevesebb mint 5 és fél millióra csökkent, a kibocsátott szennyvíz azonban ugyanannyi és ugyanolyan maradt, mint egy évvel korábban. Csak most meg a „bűnösséget” minősítő határértékeket állapították meg a cégek kedvezőbb mértékűre. Itt aztán alaposan érvényesült a „mihez képest”.

Ára azért ennek is van — hála a hatóság és a vállalat közös igyekezetének — mert a kombinát felismerve a korparancsot, 16 millió forint értékű beruházásba kezdett a gyártásban keletkezett hulladékok eltávolítására, feldolgozására, a mezőgazdaság számára hasznosítható anyaggá alakításra érdekében. Egyértelmű, hogy a bírságolás nem cél, csupán eszközt lehet a jobb környezet felé vezető úton, s mindenképpen támogatni (nemcsak kényszeríteni) kell azt, aki lépni is akar. A szalámgár a bírságokból képzett környezetvédelmi célokra létesített alaplóból vissza is kapott. Ötmillió forintos támogatásban részesült a beadott pályázat alapján. Rosszmáján megjegyezhetnénk, tellett abból az ötvenmillióból, amelyet az utóbbi öt év alatt befizetett, jóhiszeműen viszont egyszerűbb nyugtázni, hogy jó helyre ment a támogatás, ha jövő évtől a 27 ezer köbméternyi szennyezőanyagot „szegényebb” lesz az amúgyis terhelt csatornarendszer — és helyette 5 ezer köbméter talajjavító

anyagot termel a nemrégiben környezetvédelemmel foglalkozó gyár. Az egyiknek hulladékát az érvényes minisztertanácsi rendelet úgy minősíti: folyékony, veszélyes hulladék. A minősítés második fele, a veszélyes hulladék hovatovább annyira sokat emlegetett kifejezés lesz, hogy beépülve a köztudatba olyan ismerősünké válik, amelylyel úgy kell együtt élni, akár egy rossz anyóssal. Ha jól meggondolom, semmilyen hulladék nem veszélytelen, így inkább kellene speciális, sajátos vagy netán különleges hulladéknak nevezni mindazokat, amelyeknek kezeléséhez, feldolgozásához — vagy, ha feldolgozhatatlan, akkor a tárolásához — valamilyen különleges rendszárbályt kell érvényesíteni.

Gyűlik a műtrágyaszak, permeterzőszeres ballondoboz a térszaktár sarkában, elkülönítve, leeresztve. Ha kiszórják a hatóanyagot, hónap félreterezik a göngyöleget, mert ez az előírás. Hagyományosan elégetni sem szabad, kidobni, vízbe süllyeszteni, földbe temetni meg kevésbé, meg kell tehát őrizni. Nem sokáig, csupán átmenetileg. A veszélyes hulladékok a keletkezés helyén az érdekelt cég köteles ideiglenesen tárolni, ha szakszerűen kezelni, ártalmatlanítani nem tudja. Ezt ellenőrzik, s bírsággal is érvényesítik a rendelkezés a rendelkezés Menten könnyebb lesz a dolgát szövetkezetnek, vállalatnak, gyárnak — és úgy környezetvédőnek — egvarán! ha megépül a regionális veszélyeshulladék-lerakó és megsemmisítő telep. Az most egyelőre nincs, s nem is tudjuk még, hol is lesz számára alkalmas hely széles ez Alföldön.

Elkeseredésre azért még sincs semmi ok, mert amíg meg nem lelik az alkalmas helyet, addig épül egy megyei veszélyeshulladéktelep, ahová már nyugodtan ki lehet hordani az anyagot. Ez is persze csak ideiglenes lesz, örüljünk, ha tárolni tudjuk, amíg a megbízható kezelő, égetőtelep megszületik. Már csak a helyét kell kijelölni. Mindkettőnek. Mert az történt ugyanis, hogy egyelőre a körzet egyik megyéjében sem találtak erre alkalmas, megnyugtató körülményeket biztosító helyet. — Átmenetileg persze!

Addig meg csak gyűlik-gyűlik a minősített hulladék, s lassan azért kell új raktárat építeni, hogy elférjen benne a régi göngyöleg. Az Országos Környezet- és Természetvédelmi Hivatal délföldi felügyelősége rezignánsan állítja meg: „... Hatósági ellenőrző munkánk során abba a nehézségbe ütközünk, hogy mivel a regionális vagy megyei hulladékkezelő telepek hiánya miatt több veszélyes hulladékfajta megfelelő kezelése teljesen megoldatlan, a termelők részére nem tudunk megoldást, esetleg alternatívát nyújtani. Úgy érezzük, a fent említett kezelőtelepek (lerakók, égetőművek) melőbbi üzembe helyezése sürgős feladat, hiszen nem lehet cél végleges megoldásként az, hogy a termelők maguk gondoskodjanak veszélyes hulladékaik... megfelelő ártalmatlanításáról...”

S ha egyszer mégis megépül, ami régóta hiányzik, marad még egy másik gond: az olajos iszap, melynek ártalmatlanítására semmilyen módszert nem tudunk — átmenetileg ugyebár!

Igriczi Zsigmond
Következik:
Talajt veszített föld

A ruházati ipar kínálata

A Belkereskedelmi Minisztériumban a ruházati kereskedelmi vállalatok és szövetkezetek vezetői szakmai értekezletet tartottak a jövő évi várható ellátásról és a következő öt év feladatairól.

A Belkereskedelmi Minisztérium főosztályvezetője elmondotta, hogy az eddigi tárgyalások alapján összeségében elegendő ruházati cikk áll majd rendelkezésre. Változatlanul nem biztosított azonban a kellő mennyiségű fiúöltöny, fiúcipő és bizonyos fajta felsőöltény. Néhány termékéből — egyebek közt szőnyegek, néhányfajta felsőöltényből, valamint tornacipőkből — az ipar többet kínál, mint amennyit a belkereskedelem át tud venni. A kiegyensúlyozott árukínálat érdekében fon-

Biztató kontrasztok

Kora reggel az autóbuszban egy baszkcsapkás, bajszos fiatal férfi tanulmányozta az újságot. Az egyik kezében az akatáskáját fogta, a másikkal a feje fölött lógó fogantyút szorongatta, miközben két szabadon hagyott ujjával a szemé elé tartotta kedvenc lapját, azt a részét, amely táblázatba foglalta a hetedik ötéves terv legfontosabb előirányzatait. Vagyis azt, hogy a program szerint mennyivel nő a nemzeti jövedelem, az ipar, a mezőgazdaság termelése, 1986—90 között, hogy alakul a lakosság fogyasztása, a reáljövedelmünk, vagyis mindaz, amire — az ötéves tervek előirányzatait olvasva — mindig is a legkíváncsibbaktunk és leszünk.

A hol fékező, hol gyorsító autóbuszban, az előre, meg hátradülő utasok között valóban nehéz elmélyülni tanulmányozni egy ilyen dokumentumot. Am este, a munkából hazatérve, ha elővesszük a hatodik ötéves terv eddigi teljesítésének mutatószámait, vagyis azokat az adatokat, amiket az idén megtartott XIII. pártkongresszus sajtóanyagában olvashattunk, tanulságos összehasonlításokra és persze következtetésekre nyílik alkalmunk.

Tegyük hát egymás mellé az 1981—84-es teljesítést, valamint az 1986—90-es tervek főbb számainak táblázatát!

Négy év során (ezalatt mindig az 1981—84 közötti időszakot fogjuk érteni!) 8,5 százalékkal nőtt nemzeti jövedelmünk, az egyévi növekmény tehát bő 2 százalékkal. 1986—90 között viszont 15-17 százalék szerepel a programban, vagyis mintegy évi 3 százalék.

Ugyanilyen, vagy hasonló arányú eltérésekre figyelhetünk fel szinte minden más mutatószámánál. Évi 2,5 százalékkal nőtt például az ipar termelése 1981—84 között, 1986—90 időszakában

viszont 2,5-3 százalék az előirányzat. Egy évre eső átlagban 186 milliárd forintot költöttünk beruházásra az elmúlt esztendőben, ám 240-250 milliárd forintot száruunk erre évenként 1986—90 között. Az egy főre jutó reáljövedelem 1,5, a lakosság fogyasztása ugyancsak 1,5 százalékkal emelkedett évenként a hatodik ötéves terv első négy esztendejében a hetedikben viszont 1,7-2 százalékos reáljövedelem, s 1,5-1,8 százalékos fogyasztásnövekedést tervezünk évenként.

Az, aki többre, látványosabb programra várt, minden bizonnyal csalódik. Meggyőződésünk azonban, hogy az ilyen állampolgárok száma kevés. Az elmúlt nehéz évtizedben, sőt, 12 évben annyit beszéltünk ugyanis a gazdasági életéről, népünk közgazdasági műveltsége olyan észrevehetően nőtt, hogy a mai átlagos újságolvasó nemcsak értékeli, hanem becüli is a számok mögött rejlő kontrasztokat. S tudatában van annak is, hogy az ország, a nép sorsáért felelősséget érző párt nem tűzhetett ki látványosabb célokat, hiszen még a nemzetközi helyzet sem kedvez a mutatószámok programoknak.

Minthogy az átlagos magyar állampolgár külpolitikai műveltsége is sokat nőtt az elmúlt évtizedekben, így sokan fel tudják mérni: Reagon oly sokat emlegetett csillagháborús terve mögött nemcsak mérhetetlen önhittség rejlik (az a téveszme, hogy meg tudják védeni magukat az ellenfél atomcsapásaitól), hanem valami ilyesfajta okoskodás is: egyelőre fejlettebb országok vagyunk, mint szocialista ellenfeleink, s ez abban is megnyilvánul, hogy nálunk észrevehetően magasabb az egy főre jutó nemzeti jövedelem, mint ott. Ezért mi még a csillagháborús kiadásokat sem érezzük meg annyira, mint ahogy ők

megéreznek. Ily módon a kiméletlen gazdasági háború eszközevé válik a csillagháborús felkészülés is...

Ilyen összefüggésekben szemlélve az MSZMP KB november 12-i üléséről kiadott sajtóközleményt — illetve annak nemzetközi kérdésekről szóló részét —, válik nyilvánvalóvá a szocialista célkitűzések, a diplomácia erőfeszítéseinek célja: keresztülhúzni az imperiaalista számításokat. Ezért, mikor arról olvasunk, hogy az ősi hónapokban milyen országokban jártak a vezetőink, s hány magas rangú vendéget fogadtunk, ez mind annak a mutatója, dokumentuma, hogy szocialista partnereinkkel, mindenekelőtt a Szovjetunióval karöltve ebben az oly nehéz nemzetközi helyzetben is el tudtuk érni, hogy ne kelljen fegyverkezésre költeni erőforrásaink nagyobbik felét; hogy változatlanul a fejlesztési célok homlokterében maradjon a paksi atomerőmű bővítése, a bős-nagyamari vizlépcsőrendszer megvalósítása, a 320-340 ezer jakás felépítése, a budapesti metró továbbépítése és sok más.

Szépítés volna azt írni, hogy ez mind biztosan megvalósul. A közlemény nem garantálja, hanem feltételekhez köti a sikert. E feltételekhez tartozik például a nemcsak teljes, hanem hatékony foglalkoztatás, a szelektív fejlesztés, vagyis a gazdaságtalan termelés visszaszorítása; az iparvállalatok szervezési rendszerének, belső érdekeltégi viszonyainak további korszerűsítése, a minőségi követelmények elsőbbsége, a tényleges versenyképesség, és még sok minden más. Vagyis az, amiről így szövegt Kádár János vita-összefoglalójában, a XIII. pártkongresszuson: „A felszólalók helyesen mutattak rá arra, hogy nem több, hanem jobb munka kell”.

Magyar László

Munkaértekezlet

Első alkalommal rendezték meg tegnap a megyei városi és nagyközségi pártbizottságok első titkárainak kihelyezett értekezletét. A kihelyezett tanácskozásra, amelyet Szabó Sándor, a megyei pártbizottság első titkára vezetett, Várashegyen került sor.

A résztvevők a megye gazdaságának 1985. évi eredményeivel és gondjaival foglalkoztak, majd a megbeszélést követően megtekintették az Alföldi Galériát és a XXXII. vásárhelyi őszi tárlat anyagát Dömötör János múzeumigazgató ka-lauzolásával.

Az új vállalatvezetési formákról

Eddig a vállalatok több mint negyedénél került sor az új irányítási formák bevezetésére, illetve a vezetőválasztásra, s az átállások eddigi tapasztalatai kedvezőek — állapították meg előzetes felméréseik alapján az Országos Vezetőképző Központ szakemberei, akik november 22-én országos tanácskozás keretében ki-választották az átállás legfontosabb tapasztalatainak értékelését.

Az Elnöki Tanács 1984. évi törvényerejű rendelete, illetve a kormány, valamint a SZOT elnöksége együttes irányelvei szerint 1983 végéig a vállalatok többségénél be kell fejezni az új vezetési formák bevezetését. A tervek szerint a vállalatok 27 százaléka marad 1986-ig is államigazgatási irányítás alatt, amit részben tevékenységük, részben az általuk kielégített szükségletek jellege tesz indokoltá. A jövőben vállalati tanács irányítja a cégek 47 százaléka, főleg az 500 fős kollektívát meghaladó nagyvállalatoknál. A többi 26 százaléknál pedig a dolgozók által közvetlenül választott vezetőség látja el az irányítási teendőket.

Eddig az átállásra kötelezett vállalatoknál több mint egyharmada — csaknem 500 vállalat — kezdett hozzá az átszervezéshez. Jelentős többségük korábban minisztériumi irányítás alá tartozott. A legelőrehaladottabb a helyzet a Mezőgazdasági és Élelmiszerügyi Minisztériumhoz tartozó vállalatoknál, ahol az átállásra kötelezett gazdálkodó szervezeteknek több mint kétharmada — 206 vállalat — tartotta meg eddig a választásokat. Mintegy száz ipari és csaknem harminc építőipari vállalatnál is sor került már az új formák bevezetésére. Összességében az említett választások 95 százaléknál az addigi igazgatót erősítették meg pozíciójában.

Az új vezetési formákra történő átállás országos folyamata ez év végén a fél-idejéhez ér. A november végi tanácskozás — az eddigi tapasztalatok összegzésével — a további átszervezések megkönnyítését is szolgálja. A téma iránti érdeklődést mutatja, hogy az eredetileg 250 résztvevőre tervezett konferenciát végül is több mint 800 szakember számára tartják majd meg. (MTI)

Vetélkedő Makkosházán

A Makkosházi Általános Iskola és a Hazafias Népfőiskola szervezésében november 16-án, szombaton délelőtt fél 9 órai kezdettel játékos sportvetélkedőt ren-

deznek a makkosházi iskolában, „Játszunk együtt” címmel. Együtt szórakozhatnak szülők, gyermekek. Várják a makkosházi családok jelentkezését.